

گام سوم، با استفاده از رابطه نسبتی، نسبت F_T (نیروی وارد بر q_2 از طرف q_1) به F_1 را به صورت زیر به دست می آوریم:

$$\frac{F_T}{F_1} = \frac{|q_1||q_2|}{|q_1||q_2|} \left(\frac{r}{r'}\right)^2 = \frac{|q_1| \times |q_2|}{|q_1| \times |q_2|} \times \frac{1}{4} = \frac{r}{4}$$

۱۵۸۷- **گزینه ۱:** اندازه نیرویی که دو ذره به یکدیگر وارد می کنند، برابر است. پس داریم:

$$F_{BA} = F_{AB} \Rightarrow m_A a_A = m_B a_B \Rightarrow \frac{a_B}{a_A} = \frac{m_A}{m_B} = \frac{2m}{4m} = \frac{r}{2}$$

$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|q_1'|}{|q_1|} \times \frac{|q_2'|}{|q_2|} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 = 2 \times 2 \times \left(\frac{1}{2}\right)^2 = 1$$

۱۵۸۹- **گزینه ۴:** گام اول، این جا اندازه بارها را تغییر ندادیم و فقط فاصله تغییر کرده است. پس فقط نسبت F و r را می نویسیم:

$$F \propto \frac{1}{r^2} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{r'}{r} = \sqrt{\frac{F}{F'}} = \sqrt{\frac{4}{1}} = \sqrt{2} \Rightarrow r' = r\sqrt{2}$$

عمله کنید! هنوز به ۴ ریگه موند!

گام دوم، در صورت سؤال گفته شده فاصله بین دو بار را چند r بیشتر کنیم؟ یعنی باید تغییر فاصله دو بار را حساب کنیم:

$$\frac{F'}{F} = \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{2F}{F} = \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{r'}{r} = \sqrt{2} \Rightarrow r' = \sqrt{2}r$$

$$q_1 = q_2 = q, r = d \quad F = k \frac{q_1 q_2}{d^2} = k \frac{q^2}{d^2} \quad F = k \frac{q_1 q_2}{r^2} \quad \text{گام اول، نیروی الکتریکی بین دو بار از رابطه } F = k \frac{q_1 q_2}{r^2} \text{ محاسبه می شود.}$$

$$r' = d - \frac{20}{100}d = \frac{80}{100}d = \frac{4}{5}d$$

گام دوم، اگر فاصله بین دو بار ۲۰ درصد مقدار اولیه کاهش یابد، داریم:

$$F' = k \frac{q^2}{\left(\frac{4}{5}d\right)^2} = \frac{100}{64} k \frac{q^2}{d^2} = \frac{25}{16} k \frac{q^2}{d^2} = \frac{25}{16} F$$

۱۵۹۲- **گزینه ۴:** می خواهیم نیروی بین دو بار تغییر نکند. فرض می کنیم بار q_1 را تغییر دهیم و بار q_2 ثابت بماند. از رابطه $F = k \frac{q_1 q_2}{r^2}$ داریم:

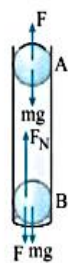
$$\frac{F'}{F} = \left(\frac{q_1' q_2}{q_1 q_2}\right) \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \xrightarrow{F=F'} \frac{F=F'}{r=r'} \Rightarrow 1 = \frac{q_1'}{q_1} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow 1 = \frac{q_1'}{q_1} \times \frac{16}{9} \Rightarrow \frac{q_1'}{q_1} = \frac{9}{16}$$

$$\frac{q_1' - q_1}{q_1} \times 100 = \frac{9 - 16}{16} \times 100 = \frac{-7}{16} \times 100 = -43.75$$

می خواهیم درصد تغییرات بار q_1 را به دست آوریم:

پس باید مقدار بار q_1 (یا q_2) را ۴۳/۷۵ درصد کاهش دهیم.

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' q_2}{q_1 q_2} \Rightarrow \frac{0.75}{1} = \frac{q(q+y)}{q^2} \Rightarrow 3q = 2q + y \Rightarrow q = y \mu C \quad \text{گام اول، همین طور که در شکل نشان داده ایم، به گلوله A دو نیرو (یعنی وزن و نیروی الکتریکی) و به گلوله B سه نیرو (وزن، نیروی الکتریکی و نیروی عمودی تکیه گاه) اثر می کند. مقدار نیروهای الکتریکی و عمودی تکیه گاه را نمی دانیم. پس برای حل مسئله گلوله A را انتخاب می کنیم که فقط یک مجهول (یعنی نیروی الکتریکی) داشته باشیم. گلوله A در حال تعادل است؛ پس برابری نیروهای وارد بر آن صفر است:}$$

گام دوم، از سوی دیگر $F = k \frac{q_1 q_2}{r^2}$ است. پس داریم:

$$\frac{k q_1 q_2}{r^2} = mg \xrightarrow{r=h} \frac{k q_1 q_2}{h^2} = mg$$

قبل از های گذاری مقدارها در این رابطه، مواظبون به دو چیز باشه:

۱) جرم را برحسب میلی گرم داده و باید آن را به کیلوگرم تبدیل کنیم. هر میلی گرم معادل 10^{-6} kg است.

۲) چون بارهای الکتریکی برحسب میکروکولن داده شده و فاصله برحسب سانتی متر خواسته شده، k را برابر ۹۰ قرار می دهیم.

$$\frac{90 \times 4 \times 10^{-2} \times 5 \times 10^{-2}}{h^2} = (20 \times 10^{-6}) \times 10 \Rightarrow h^2 = \frac{90 \times 20 \times 10^{-6}}{(20 \times 10^{-6}) \times 10} = 9 \Rightarrow h = 3 \text{ cm}$$

۱۵۹۵- **گزینه ۴:** گام اول، نیروهای وارد بر دو گلوله را رسم می کنیم.

می دانیم که دو گلوله نیروهای الکتریکی برابر ولی در خلاف جهت بر هم وارد می کنند. از طرفی:

$$F_{12} = F_{21} = k \frac{q_1 q_2}{r^2} = 90 \times \frac{6 \times 6}{(30)^2} = 3/6 \text{ N}$$

$$(1) \text{ گلوله } 1: F_{net1} = 0 \Rightarrow F_{12} - mg = 0 \Rightarrow F_{12} = mg = 3/6 \text{ N}$$

$$(2) \text{ گلوله } 2: F_{net2} = 0 \Rightarrow F_N - F_{12} - mg = 0 \Rightarrow F_N = F_{12} + mg = 3/6 + 3/6 = 7/2 \text{ N}$$

$$q_1' = 2 - 1 = 1 \mu C, \quad q_2' = -2 + 1 = -1 \mu C$$

۱۵۹۶- **گزینه ۱:** گام اول، مقدار بارها پس از تغییرات برابر است با:

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' q_2'}{q_1 q_2} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 = \frac{1 \times 1}{2 \times 2} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 = 1$$

گام دوم، حالا می توانیم نسبت نیروها را بنویسیم:

۱۵۹۷- گزینه ۳ گام اول: اندازه بارها پس از تغییرات را می نویسیم:

$$q_1 = q_2 \Rightarrow \begin{cases} q_1' = q_1 - \frac{2\delta}{100} q_1 = \frac{7\delta}{100} q_1 = \frac{7}{4} q_1 \\ q_2' = \frac{q_2}{2} + \frac{2\delta}{100} q_1 = \frac{12\delta}{100} q_1 = \frac{\delta}{4} q_1 \end{cases}$$

گام دوم: حالا نسبت نیروها را محاسبه می کنیم:

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' q_2'}{q_1 q_2} = \frac{\frac{7}{4} q_1 \times \frac{\delta}{4} q_1}{q_1 q_2} = \frac{1\delta}{16} \Rightarrow F' = \frac{1\delta}{16} F$$

۱۵۹۸- گزینه ۲ فرض می کنیم که مقدار X کولن از بار اولی برداشته و به بار دومی اضافه می کنیم.

$$\left. \begin{aligned} F &= k \frac{qq}{r^2} \\ F' &= k \frac{(q-x)(q+x)}{r^2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{(q-x)(q+x)}{q^2} = \frac{q^2 - x^2}{q^2} \xrightarrow{F' = \frac{1\delta}{16} F} \frac{1\delta}{16} = \frac{q^2 - x^2}{q^2} \Rightarrow 1\delta q^2 = 16q^2 - 16x^2 \Rightarrow q^2 = 16x^2 \Rightarrow x = \frac{q}{4}$$

حالا درصد را محاسبه می کنیم:

$$x = \frac{1}{4} q \times 100 = 25\%$$

۱۵۹۹- گزینه ۲ گام اول: طبق معمول، رابطه بین بارها قبل و بعد از تغییرات را می نویسیم:

$$q_1 = q_2 = q \Rightarrow \begin{cases} q_1' = q - 2 \\ q_2' = q + 2 \end{cases}$$

گام دوم: حالا نسبت نیروها را می نویسیم تا اندازه بار Q مشخص شود.

$$r = r' \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{q_1' q_2'}{q_1 q_2} \Rightarrow \frac{1\delta}{16} = \frac{(q-2)(q+2)}{q^2} \Rightarrow 1\delta q^2 = 16q^2 - 64 \Rightarrow q^2 = 64 \Rightarrow q = 8 \mu C$$

۱۶۰۰- گزینه ۳ گام اول: ۲۵ درصد از بار q_1 را به q_2 منتقل می کنیم؛ بنابراین داریم:

$$q_1' = q_1 - \frac{2\delta}{100} q_1 = 80 - \left(\frac{2\delta}{100} \times 80\right) = 80 - 20 \Rightarrow q_1' = 60 \mu C$$

$$q_2' = q_2 + \frac{2\delta}{100} q_1 = -50 + \left(\frac{2\delta}{100} \times 80\right) = -50 + 20 \Rightarrow q_2' = -30 \mu C$$

گام دوم: رابطه نسبتی قانون کولن را برای دو حالت می نویسیم:

$$\frac{F'}{F} = \frac{|q_1'|}{|q_1|} \times \frac{|q_2'|}{|q_2|} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \xrightarrow{r=r'} \frac{F'}{F} = \frac{60 \times 30}{80 \times 50} = 0.45$$

نیروی الکتریکی ۰/۴۵ برابر شده است؛ بنابراین این نیرو ۵۵٪ $[(1-0.45) \times 100] = 55\%$ کاهش یافته است.

۱۶۰۱- گزینه ۲ گام اول: داده های مسئله را به زبان ریاضی می نویسیم:

$$q_1' = q_1 - \frac{2\delta}{100} q_1 = 8 - \frac{2\delta}{100} \times 8 = 6 \mu C \quad q_2' = q_2 + \frac{2\delta}{100} q_1 = q_2 + \frac{2\delta}{100} \times 8 = q_2 + 2$$

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' q_2'}{q_1 q_2} \Rightarrow \frac{1}{5} F = \frac{6 \times (q_2 + 2)}{8 q_2} \Rightarrow q_2 = 2 \mu C$$

گام دوم: با توجه به این که $r = r'$ است، نسبت نیروها را می نویسیم:

۱۶۰۲- گزینه ۲ گام اول: فاصله بین دو بار ۲۵ درصد افزایش و نیرویی که به هم وارد می کنند، ۵۲ درصد کاهش یافته است؛ یعنی:

$$\frac{r'}{r} = \frac{100 + 25}{100} = \frac{125}{100} = \frac{5}{4} \quad \frac{F'}{F} = \frac{100 - 52}{100} = \frac{48}{100} = \frac{12}{25}$$

گام دوم: فرض می کنیم باری به اندازه X از یکی از بارها برداشته و به دیگری اضافه می کنیم؛ بنابراین در حالت جدید بارها $q + x$ و $q - x$ خواهند بود. شکل مناسبی

از بارها و فاصله بین آن‌ها رسم می کنیم:

حالا از فرمول $F = k \frac{|q_1| |q_2|}{r^2}$ به طور نسبتی برای دو حالت استفاده می کنیم:

$$\frac{F'}{F} = \frac{|q_1'|}{|q_1|} \times \frac{|q_2'|}{|q_2|} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{12}{25} = \frac{q-x}{q} \times \frac{q+x}{q} \times \left(\frac{4}{5}\right)^2 \Rightarrow \frac{12}{25} = \frac{q^2 - x^2}{q^2} \times \frac{16}{25}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{4} = 1 - \left(\frac{x}{q}\right)^2 \Rightarrow \left(\frac{x}{q}\right)^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{x}{q} = \frac{1}{2} \Rightarrow x = \frac{1}{2} q = \frac{50}{100} \times q$$

۱۶۰۳- گزینه ۲ اگر مجموع دو بار الکتریکی ثابت باشد، زمانی نیروی الکتریکی بین دو بار بیشینه است که اندازه بارها با یکدیگر برابر باشد.

با توجه به نکته‌ای که گفته شد، این تست را حل می کنیم:

$$\begin{cases} q_1 + q_2 = q_t = 3q_1 \\ q_1' = q_2' = \frac{q_t}{2} = \frac{3}{2} q_1 = \frac{3}{2} \left(\frac{q_2}{3}\right) = \frac{3}{2} q_2 \end{cases}$$

برای آن که بار q_1 ، q_2 ، $\frac{3}{2} q_1$ ، $\frac{3}{2} q_2$ شود، باید q_2 را برداریم. به بیان درصدی، باید ۲۵ درصد از بار q_2 را برداریم و به بار q_1 اضافه کنیم.

$$q_A' = q_B' = \frac{q_A + q_B}{2} = \frac{3 + 5}{2} = 4 \mu C \quad \text{گام اول: بار هر گلوله را پس از اتصال حساب می کنیم:}$$

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_A' q_B'}{q_A q_B} = \frac{4 \times 4}{3 \times 5} = \frac{16}{15} \Rightarrow F' = \frac{16}{15} F \quad \text{گام دوم: با توجه به ثابت بودن فاصله، نسبت نیروها را محاسبه می کنیم:}$$

$$q_1' = q_2' = \frac{q_1 + q_2}{2} = \frac{5 + 15}{2} = \frac{20}{2} = 10 \mu C \quad \text{گام اول: بارهای دو کره را در حالت نهایی به دست می آوریم:}$$

۲۵- گزینه ۴

$$F = K \frac{q_1 q_2}{r^2}$$

نیروی الکتریکی با مجذور فاصله نسبت عکس دارد.

۲۶- گزینه ۲

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' \times q_2'}{q_1 \times q_2} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{2 \times 1}{1 \times 1} \times \left(\frac{1}{1}\right)^2 = 2$$

۲۷- گزینه ۴

$$F \propto \frac{1}{r^2} \Rightarrow F \propto \frac{1}{4^2} = \frac{1}{16}$$

۲۸- گزینه ۱

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' \times q_2'}{q_1 \times q_2} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 = \frac{F'}{F} = \frac{3 \times 2}{1 \times 1} \times \left(\frac{1}{1}\right)^2 \Rightarrow F' = 162N$$

۵۴ برابر شده ولی ۱۶۲N می شود.

۲۹- گزینه ۳

$$F \propto \frac{1}{d^2} \Rightarrow \frac{F}{F'} = \left(\frac{d'}{d}\right)^2 \Rightarrow \frac{2}{1} = \left(\frac{d'}{d}\right)^2 \Rightarrow \frac{d'}{d} = \sqrt{2} \Rightarrow d' = \sqrt{2}d$$

۳۰- گزینه ۴

$$\frac{F'}{F} = \frac{q_1' \times q_2'}{q_1 \times q_2} = \frac{0.5 \times 1/5}{1 \times 1} = \frac{3}{4} \Rightarrow F' = \frac{3}{4}F$$

